

него и конституцията, може би това сж Мте Каравелова, Моллова, Бонева и пр. Кой знае дали е истина.

Подиръ пладне бѣхъ у екзарха. Тамъ заварихъ Хитрово. Говорихме за Одринъ, епископъ Синесий, 250,000 българи въ Одринския санджакъ, за селищата при Деркосъ.—Следъ това останахме сами, дълго приказвахме. Той е за енергични остри постѣпки, la peur [страхътъ], силно правителство. За своитѣ дѣла въ Румелия, гдето двамата Кесяковци отъ лични (материални) интереси правили опозиция на Берлинския договоръ: агитация противъ екзарха, заплашвали го съ убийство. Богориди държалъ хората около себе си съ голѣми заплати; и тѣ били сжщо либерали, ала тамъ има уставъ и страхъ отъ турцитѣ. Администрацията била добра, хвалили я европейцитѣ, Румелия по понася на турцитѣ, отколкото преди войната. Турскиятъ елементъ, всички нѣкога си турски градове измирили, икономическа гибель на тѣзи последни градове. Въ Румелия притѣснявали мюсюлманитѣ, ала (лани презъ лѣтото) той имъ писалъ, че ще дойде европейска комисиия и ако намѣри нѣщо, турскитѣ гарнизони ще потеглятъ; обърнали политиката си спрѣмо тѣхъ и следъ единъ месецъ вече се чували похвалитѣ на консулитѣ. Кръстевичъ и Богориди се поддържали единъ другъ. Кръстевичъ съ турцитѣ билъ турчинъ, съ гърцитѣ грѣкъ, съ българитѣ български патриотъ, страхопѣзлю, ала ималъ expérience, légiste [опитностъ, законоводецъ], турцитѣ въ Цариградъ много се уповавали на него. Вълковичъ ималъ invention, quelque fois trop [билъ изобретателенъ, по нѣкога дори много]. Каллай въ румелийската комисиия характеризиралъ населението като много добро, ала имало нужда отъ силно правителство. Сега и руситѣ (Новиковъ) и турцитѣ гледали да го накаратъ (екзарха) да отиде въ България; той казалъ на Портата, че отива за уреждане на духовнитѣ работи, не може сега, ще остане и следъ обрата. Турцитѣ много държали за княза, и при изборитѣ, Нихадъ работилъ между турцитѣ въ тази смисълъ. Личниятъ авторитетъ на екзарха предъ Портата билъ много голѣмъ. — И въ Македония турцитѣ сега продавали недвижимитѣ си имоти и християнитѣ ги купували. Пограничното разбойническо, турцитѣ виждали всичко, което ставало тукъ; досежно бѣжанцитѣ отговори, че причинитѣ за бѣгането били разбойниците, които идѣли отъ България. За св. Стефанския миръ. Азъ казахъ, че щѣше да бжде по-добре, ако бѣха останали границитѣ споредъ Цариградската конференция. Ала крайморието и Кавала разрушили всичко, Lichу прѣвъ показалъ на екзарха тогава границата на картата и съветвалъ българитѣ сами да се откажатъ отъ крайморието, че това ще бжде нещастие за тѣхъ, ще го иматъ за други (за руситѣ—да обхождатъ Дарданелитѣ), единъ неприятель (Австрия) е по-лошъ отъ много други. Фанатичното турско население при Драма и Гюмюрджина; Синесий неотколе ходилъ тамъ, чакъ до